

Ανακοίνωση με αφορμή την κατάθεση σχεδίου Νόμου για την Ανώτατη Εκπαίδευση

...Μια καινούργια παιδεία για να καταργηθούν οι φραγμοί που εμποδίζουν το πλάτεμα της γνώσης και να δημιουργηθούν ελεύθερα σκεπτόμενοι και κοινωνικά υπεύθυνοι πολίτες. Η παιδεία είναι ευθύνη του κοινωνικού συνόλου. Η ιδιωτική εκπαίδευση καταργείται. Η δωρεάν και υποχρεωτική παιδεία εξασφαλίζεται ανεξαιρέτα για όλους τους Έλληνες, θεσπίζεται εκπαιδευτική πολιτική που να εξασφαλίζει την πλατιά συμμετοχή όλων των λαϊκών στρωμάτων, καθώς και τη συμμετοχή των σπουδαστών στον προγραμματισμό της παιδείας και στη διοίκηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων...**3^η Σεπτέμβρη 1974**

12 Ιουλίου 2011

Ύστερα από πολύμηνο διάλογο ανακοινώθηκε πριν από μερικές μέρες το προσχέδιο Νόμου που αποκρυσταλλώνει σε μεγάλο βαθμό και το όραμα της Κυβέρνησης για τον τρόπο λειτουργίας, διοίκησης, χρηματοδότησης, αξιολόγησης της Ανώτατης Εκπαίδευσης, αλλά και για την ίδια την φυσιογνωμία της στα επόμενα χρόνια.

Τρεις δεκαετίες μετά τον Νόμο Πλαίσιο 1268/1982 και λίγα χρόνια μετά τις διορθώσεις του Νόμου “Γιαννάκου”, ήρθε και η ώρα για τον Νόμο Πλαίσιο “Διαμαντοπούλου”. Ήρθε η ώρα για την ολική ανατροπή της σημερινής κατάστασης και το πέρασμα από το Πανεπιστήμιο που διαμόρφωσε την μεταπολίτευση και την Ελληνική Κοινωνία στο Πανεπιστήμιο που θα απαντήσει στις σημερινές προκλήσεις και ανάγκες της χώρας μας.

Είναι γεγονός άλλωστε ότι η Παιδεία και ιδιαίτερα η Ανώτατη Εκπαίδευση παίζουν κεντρικό ρόλο στην διαμόρφωση της κοινωνικής και πολιτιστικής συνείδησης του λαού. Η φιλοσοφία και η αντίληψη για την λειτουργία και την αποστολή των Ανώτατων Ιδρυμάτων και τον ρόλο των εμπλεκομένων σε αυτή αποτέλεσε διαχρονικά, πεδίο ιστορικών αντιπαραθέσεων και συγκρούσεων των δυνάμεων της προόδου με την συντήρηση.

Η μεταρρύθμιση του 1982 αποτέλεσε το ιστορικό ορόσημο στον εκδημοκρατισμό της κοινωνίας, την αφύπνιση της νέας γενιάς και την συγκρότηση δομών συμμετοχής και ελέγχου σε κάθε επίπεδο. Ακολούθησε μια μεγάλη διαδρομή με καταγεγραμμένα τόσο θετικά, όσο και αρνητικά στοιχεία που αξίζει κανείς να αναλύσει. Το Πανεπιστήμιο έγινε ο χώρος διαμόρφωσης του νέου επιστήμονα και ενεργού πολίτη – διανοούμενου, διαμορφωτή της ίδιας της Δημοκρατίας και των θεσμών. Η Ανώτατη Εκπαίδευση, όλα αυτά τα χρόνια λειτούργησε ως “θερμοκοιτίδα” των ιδεών και των μεγάλων αλλαγών και ανατροπών στην κοινωνία και διαμορφωτής κοινωνικών διεργασιών.

Σχεδόν τρεις δεκαετίες μετά την “επανάσταση” του 1982 η χρονική συγκυρία απαιτεί ένα “Νέο Πανεπιστήμιο” που να μπορεί να δώσει απαντήσεις στις κοινωνικές, επιστημονικές, αναπτυξιακές ανάγκες που η παγκοσμιοποίηση της γνώσης και της οικονομίας έχουν φέρει στο προσκήνιο τα τελευταία 10 τουλάχιστον χρόνια. Η ανάγκη για άμεσες απαντήσεις στα σημερινά ζητήματα γίνεται ακόμα επιτακτικότερη υπό το πρίσμα της πολύμορφης κοινωνικής, αξιακής, θεσμικής και οικονομικής Κρίσης που ο κόσμος μας περνάει. Μια νέα “επαναστατική” μεταρρύθμιση στον χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης είναι

επιβεβλημένη και αναγκαία.

Ταυτόχρονα τα χρόνια που πέρασαν ανέδειξαν τις στρεβλώσεις στο υπάρχον μοντέλο της Ανώτατης Εκπαίδευσης, που βέβαια δεν είναι διαφορετικές από εκείνες του ευρύτερου κοινωνικοπολιτικού συστήματος της Δημοκρατίας μας. Η συμμετοχή από θεσμός αναγκαίος για την διαφάνεια και τον δημοκρατικό προγραμματισμό, μετεξελίχθηκε, σε πολλές περιπτώσεις, σε μηχανισμό εξυπηρέτησης προσωπικών ή συλλογικών σκοπιμοτήτων. Η ελευθερία στην έκφραση και την διακίνηση ιδεών έγινε πολλές φορές άβατο για την διαφορετικότητα και μόνιμη πρόφαση για το σύστημα. Ο πολιτικός και δημοκρατικός διάλογος μετεξελίχθηκε σε συνθήματα χωρίς περιεχόμενο. Η αντιπαράθεση των ιδεών έγινε αντιπαράθεση των ποσοστών. Όλες οι στρεβλώσεις του πολιτικού συστήματος της χώρας μας κατάφεραν να αποτελέσουν τροχοπέδη της λειτουργίας των ιδρυμάτων μας.

Αραγε το πρόβλημα του σημερινού Πανεπιστημίου είναι η αυτοτέλεια και η συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας στην διοίκηση ή η αδιαφάνεια των διοικούντων; Το πρόβλημα είναι το Πανεπιστημιακό Άσυλο ή η στρέβλωση του από τους μόνιμα αρνητές του; Το πρόβλημα είναι οι αιώνιοι φοιτητές ή το στρεβλό και λανθασμένο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας; Το πρόβλημα είναι ο αριθμός των ενεργών φοιτητών ή η ανασφάλεια στην εργασιακή αποκατάστασή τους; Το πρόβλημα είναι η μη αξιολόγηση ή η μη επαρκής χρηματοδότηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης;

Όλα τα παραπάνω αποτελούν τις καθημερινές “δικαιολογίες” όλων όσων κοιτώντας το δέντρο χάνουν τον δάσος και την συνολική εικόνα. Όλα όσα σήμερα αποκαλούνται “γάγγραινα” στον χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης δεν είναι τίποτα άλλο από φυσιολογικές παρενέργειες της συνολικής προβληματικής και “στρεβλής” Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας. Μιας Δημοκρατίας που έχτισαν με την συμπεριφορά τους όλοι όσοι σήμερα κατηγορούν τον λαό που την ανέχθηκε μην μπορώντας να πράξει διαφορετικά. Βέβαια κανείς δεν ζήτησε αλλαγή της Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας ή κατάργηση της με στόχο την αντιμετώπιση των στρεβλώσεων, αλλά απλά προσαρμογή της και ενσωμάτωση των στρεβλώσεων στο θεσμικό πλαίσιο. Τα αποτελέσματα γνωστά.

Σήμερα κατηγορείται το Δημόσιο Πανεπιστήμιο για αδιαφάνεια, για πελατειακές σχέσεις, για κομματισμό κλπ, παραβλέποντας τις συστηματικές ευθύνες της πολιτείας και του πολιτικού συστήματος, όλα αυτά τα χρόνια. Κατηγορούν το Ελληνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο, που μέσα από αντίξοες συνθήκες έχει καταφέρει να γίνει κοιτίδα στην επιστημονική πρόοδο της χώρας “εξάγοντας” αναγνωρισμένους Έλληνες επιστήμονες σε όλο τον κόσμο, παρέχοντας ποιοτικές σπουδές σε όλα τα παιδιά των Ελλήνων.

Η κ. Διαμαντοπούλου σήμερα μας παρουσιάζει ένα σχέδιο Νόμου που στο όνομα της διαφάνειας και της επένδυσης στην αριστεία και την ποιότητα:

- ✓ Καταργεί στην πράξη την Δημοκρατική Λειτουργία των Ιδρυμάτων, μέσα από την μείωση, ακόμα και την κατάργηση, της συμμετοχής των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στα όργανα συνδιοίκησης.

- ✓ Καταργεί τον δημοκρατικό έλεγχο στην διοίκηση, καταργώντας την καθολική συμμετοχή όλων των μελών της κοινότητας στην ανάδειξη των αρχών διοίκησης σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας.
- ✓ Καταργεί την αυτοτέλεια και το αυτοδιοίκητο των Ιδρυμάτων εισάγοντας τον θεσμό του Συμβουλίου Διοίκησης με συμμετοχή και εξωτερικών μελών ως όργανο ελέγχου και χάραξης στρατηγικής για το ίδρυμα, απεμπολώντας τον δημοκρατικό προγραμματισμό και χάραξη στρατηγικής από την Σύγκλητο και τις Γενικές Συνελεύσεις των Τμημάτων.
- ✓ Διαμορφώνει μη νομιμοποιημένους ολιγομελείς θεσμούς διοίκησης και ένα νέο γραφειοκρατικό μόρφωμα παράλληλων ευθυνών και αρμοδιοτήτων δίχως ουσιαστικό νόημα.
- ✓ Ενισχύει την ανασφάλεια και την εξάρτηση των νέων επιστημόνων καταργώντας βαθμίδες ΔΕΠ και επιβάλλοντας την μερική άρση της μονιμότητας των επίκουρων καθηγητών.
- ✓ Επιβάλλει τον τρόπο λειτουργίας των Φοιτητικών Συλλόγων, εισάγοντας ενιαία ψηφοδέλτια φοιτητικών εκπροσώπων και ορίζοντας ενιαίο εκλογικό σώμα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών.
- ✓ Καταργεί την διανομή δωρεάν συγγραμμάτων υποκαθιστώντας τα με το «ηλεκτρονικό σύγγραμμα» που εκ των πραγμάτων δεν είναι εύχρηστο για όλους τους τύπους σπουδών.
- ✓ Καταργεί τους Επιστημονικούς Τομείς και τις Συνελεύσεις Τμήματος μεταβιβάζοντας τις αρμοδιότητες τους σε μικρότερα διεπιστημονικά όργανα (Κοσμητεία) μικρότερης σύνθεσης, ελαστικοποιώντας ταυτόχρονα τα προγράμματα σπουδών και τα επιστημονικά αντικείμενα.
- ✓ Συγκροτεί ταχύρυθμους κύκλους σπουδών, που δεν στοχεύουν στην επιστημονική ολοκλήρωση, αλλά στην ευέλικτη «μιας χρήσης» μόρφωση.
- ✓ **Καταργεί όλα όσα έφερε η Δημοκρατική παράταξη στην Ανώτατη Εκπαίδευση το 1982, βάζοντας τέρμα στην αυθαιρεσία της Έδρας και του κράτους, διαμορφώνοντας το Πανεπιστήμιο του Δημοκρατικού προγραμματισμού και τα αντικαθιστά με δομές που ταιριάζουν σε πολυεθνική και όχι σε χώρο εκπαίδευσης και έρευνας.**

Η κ. Διαμαντοπούλου και η σημερινή Κυβέρνηση δεν επιθυμούν ένα Πανεπιστήμιο που διαμορφώνει ολοκληρωμένους Επιστήμονες και Πολίτες, αλλά ένα Πανεπιστήμιο που μπορεί να διαμορφώσει εργαζόμενους “μιας χρήσης” ελαστικά «απασχολήσιμους» στα πλαίσια των αναγκών της Οικονομίας και των Αγορών. Η επιστήμη από ανάγκη του ανθρώπου και της Κοινωνίας γίνεται επιλεκτική ανάγκη των αγορών. Το νέο Πανεπιστήμιο είναι το “ελαστικό” Πανεπιστήμιο των τριετών προγραμμάτων σπουδών, των “χαλαρών” επιστημονικών αντικειμένων που πειθαρχεί στην ανάγκη για παραγωγή και όχι για δημιουργία.

Ο Δημόσιος διάλογος δεν μπορεί να μένει στα επιμέρους ζητήματα, αλλά στην φιλοσοφία του υπό διαμόρφωση Πανεπιστημίου. Η σύγκρουση με την Κυβέρνηση δεν είναι σύγκρουση για την διατήρηση προνομίων των λίγων Πανεπιστημιακών ή κομματικών παρατάξεων, αλλά για την διεύρυνση του

προνομίου στην Δημόσια Δωρεάν Ποιοτική Εκπαίδευση που υπηρετεί τις ανάγκες του ανθρώπου, του κοινωνικού συνόλου, της επιστήμης, της πολυδιάστατης παιδείας, της πολιτιστικής και ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και όχι τις σημερινές ανάγκες των αγορών και του τραπεζικού συστήματος.

Εμείς έχουμε καταθέσει τις θέσεις μας για το “Νέο Πανεπιστήμιο” δημόσια πριν από μερικούς μήνες, προχωρήσαμε σε διαδικασίες διαλόγου με την Πανεπιστημιακή Κοινότητα απορρίπτοντας το Πανεπιστήμιο που η Κυβέρνηση προσπαθεί να επιβάλλει εν «μέσο θέρους». Είμαστε θετικοί στην ανάγκη για ένα “Νέο Πανεπιστήμιο” που θα γίνει διαμορφωτής της Νέας Μεταπολίτευσης και θα μπορέσει να πρωτοστατήσει στην θεσμική, κοινωνική και αναπτυξιακή ανάταση της πατρίδας, αλλά δεν μπορούμε να δεχτούμε το Πανεπιστήμιο Α.Ε. που θα γίνει ταφόπλακα των πάγιων διεκδικήσεων της Δημοκρατικής παράταξης και του λαού.

Το Φοιτητικό Κίνημα έχει διαχρονικά παλέψει για την υπεράσπιση του Δημόσιου χαρακτήρα της Ανώτατης Εκπαίδευσης, γράφοντας λαμπρές σελίδες στην ιστορία. Από τον «Νόμο 815» το 1979, στο «Νόμο Σουφλιά» το 90-91, στο «Νόμο Γιαννάκου» το 2006, πάντα απέναντι με μαζικές καταλήψεις και κινητοποιήσεις. Σήμερα καλείτε για ακόμα μια φορά ΟΧΙ να υπερασπιστεί το σημερινό Πανεπιστήμιο, αλλά για να παλέψει για το Νέο Πανεπιστήμιο της ανατροπής των μονοδρόμων, το Νέο Πανεπιστήμιο της Αριστείας, της Ανασυγκρότησης του κοινωνικού και παραγωγικού ιστού της χώρας, της διαφάνειας, της αξιολόγησης της ποιότητας.

Καλούμε τις πολιτικές Νεολαίες της χώρας και ιδιαίτερα τις προοδευτικές δυνάμεις του Φοιτητικού Κινήματος να ανοίξουν διαδικασίες διαλόγου μέσα στο Κίνημα και την Κοινωνία, έξω από τα παραδοσιακά στεγανά και παρωπίδες για την διαμόρφωση μιας ρεαλιστικής πρότασης για το Πανεπιστήμιο της Νέας Μεταπολίτευσης.

Καλούμε και σήμερα την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας να μην προχωρήσει στην επιλογή ψήφισης του Νόμο το καλοκαίρι. Η Πανεπιστημιακή Κοινότητα στο σύνολο της πρέπει να τοποθετηθεί μέσα από τα θεσμικά όργανα και τους Συλλόγους καταθέτοντας προτάσεις και θέσεις. Κάθε μέλος της κοινότητας που δίνει καθημερινά την μάχη της εκπαίδευσης και έρευνας μέσα στα εργαστήρια και τα αμφιθέατρα, μακριά από επιτροπές και θεσμικά όργανα, αφήνοντας τους άλλους να αποφασίσουν ερήμην του, έχουν την ευθύνη σήμερα να τοποθετηθούν στην προσπάθεια προάσπισης της φυσιογνωμίας της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Ο χώρος της Παιδείας, είναι χώρος Δημοκρατίας και όχι χώρος επιβολής απόψεων, κανένας νόμος δεν θα εφαρμοστεί ακόμα και αν 155 βουλευτές τον ψηφίσουν, όταν η σύσσωμη η ακαδημαϊκή κοινότητα και η κοινωνία είναι απέναντι του.

Προοδευτική Κίνηση Νέων Αριστερών